

**Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки Дніпропетровської
облдержадміністрації
Професійно-технічне училище №74**

**Робота на конкурс
«Профорієнтатор року»
«У СВІТІ ПРОФЕСІЙ»**

(методична розробка профорієнтаційного заходу)

**Розробила:
Майстер в/н
Ноженко А.В.**

**с. Шев'якіно
2014р.**

Актуальність

*Люди – основний фактор
конкурентоспроможності в суспільстві
знань.*

Єва Хімена Сіцилія

Надзвичайно важливою рисою способу життя людини у XXI столітті є змінність, динамізм. Звідси – необхідність формувати особистість з актуальними знаннями, гнучкістю й практичністю мислення, творчою ініціативою, високим адаптаційним потенціалом, умінням знаходити вирішення складних проблем в умовах природної невизначеності. Крім того, в суспільстві конкуренція на ринку праці має сучасні особливості: основні суб'єкти цього ринку є одночасно носіями попиту та пропозиції, а сама конкуренція – дві форми. Перша – це конкуренція між роботодавцями за найкращих працівників, які мають високі професійно-кваліфікаційні навички. Друга – конкуренція між самими працівниками за найкраще місце застосування своєї робочої сили. Таким чином, актуальність формування конкурентоспроможності випускника школи є безперечною.

Підготовка випускника до вибору професії має бути відповідальною ланкою до планування її життєвого шляху. Тільки в праці формується і розвивається повноцінна особистість, яка здатна принести користь суспільству, а зараз це об'єктивна потреба. Значну частину цього завдання розв'язують ПТНЗ шляхом профорієнтаційної діяльності. Її завданням є створення системи із організації та проведення НВП, спрямованого на засвоєння учнями знань про соціально-економічні та психофізіологічні умови правильного вибору професії, формування в них уміння аналізувати вимоги різних професій до психологічної структури особистості, а також свої професійно значущі якості, шляхи та засоби їх розвитку з урахуванням тенденцій економіко-соціального розвитку суспільства.

РОЗРОБКА ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОГО ЗАХОДУ

Тема: «У світі професій».

Мета: ознайомити з різноманітним світом професій, звернути увагу підлітків на таке важливе проблемне питання, як вибір професії; допомогти обрати справу до душі, відповідно до своїх можливостей.

Обладнання: профорієнтаційна література, схема «Барометр професій», таблиці, «Актуальність професій на регіональному ринку праці», «Класифікація професій за предметом праці», анкета «Твої професійні нахили».

Епіграфи:

«Витри піт солоний із чола
І трудись, забувши про утому,
Бо людина ціниться по тому,
Чи вона зробила, що могла,
Скільки сил у неї вистачало,
Щоб на світі більше щастя стало».

(Микола Луків.)

«Життя без праці — злодійство, праця без мистецтва — варварство».

(Д. Рескін.)

«Твоя діяльність, і тільки вона одна, визначає твою цінність».

(Й Фіхте.)

«Задоволення має бути нагородою за працю».

(К Гельвецій.)

«Той, хто любить працю, не відчуває потреби у розвагах».

(Ж. Лабрюєр.)

Хід профорієнтаційного заходу

I. Вступне слово

Учитель. Яка глибока думка закладена в словосполученні «вибір професії», скільки викликає воно емоцій та сподівань і водночас скільки породжує проблем! Це не просто вдало чи невдало прийняте в юності рішення, це щаслива або розбита доля, активне, творче, радісне життя чи байдуже, пасивне існування.

Вже через деякий час дехто з вас обиратиме собі професію і почне оволодівати нею. У Загальній декларації прав людини підкреслюється, що кожна людина має право на вільний вибір професії. Права людини, визначені Декларацією, покладені в основу Конституції України. Так, стаття 43 Конституції України проголошує право кожного на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку добровільно погоджується.

«Як же із тисяч професій обрати ту, яка приносила б найбільшу користь людям, країні, давала б змогу відчути себе потрібним, повноцінним і задоволеним своєю працею? Як уникнути помилок і розчарувань у майбутньому, обравши певну професію?» — такі запитання виникли у вас, коли я попередньо провів опитування, готуючись до нашого спілкування. Сьогодні ми спробуємо разом дати на них відповідь.

II. Повідомлення. «Різноманітний світ професій»

Учитель. У світі існує безліч професій. Як же зорієнтуватися серед цієї кількості? Як знайти серед тисяч ту єдину, яка стане справою всього життя?

Послухайте повідомлення і, можливо, саме ця інформація допоможе прояснити ситуацію.

Учень. Професія — це певний вид праці. У кожній професії є свої різновиди праці, які називають спеціальностями. Наприклад, немає професії «учитель всього», а є учитель початкових класів, математики, фізики тощо, а інженер може бути і інженером - електриком, програмістом, механіком.

Світ професій дуже великий: їх налічується близько шести тисяч. Існує кілька класифікацій: за знаряддями праці (ручні, механізовані, автоматизовані, комп'ютеризовані, функціональні), за метою праці (перетворюючі, гностичні, винахідницькі), за галузевою ознакою (промислові, будівельні, транспортні, зв'язку тощо), за умовами праці (робота вдома, на повітрі, в незвичайних умовах). Найпоширенішою є класифікація за предметом праці (див. таблицю 1).

Класифікація професій за предметом праці

Групи професій	Людина - природа	Людина - техніка	Людина – людина	Людина – знакова система	Людина – художній образ
Основні	Живі	Технічні	Окремі	Умовні	Художні

предмети праці	організми, корисні копалини, атмосфера, вода, земля	системи, машини, агрегати, види енергії	люди, групи, колективи	знаки, цифри, шифри, коди, формули, схеми, ноти	образи, твори мистецтва та літератури
----------------	---	---	------------------------	---	---------------------------------------

III. Гра «Аукціон»

Учитель. Дякую, твоє повідомлення допоможе нам у подальшій роботі. Ще раз погляньте на таблицю «Класифікація професій за предметом праці» і скажіть, які професії, на вашу думку, належать до цих груп?

Виграє та команда, яка назве найбільшу кількість професій певної групи.

(Приклади професій: Л-П: рільник, тваринник, агроном, зоотехнік, геолог, лісник, рибовод; Л - Т: слюсар, токар, монтажник, електрик, водій, інженер;

Л - Л: учитель, лікар, продавець, медсестра, секретар, журналіст, адвокат;

Л-З: касир, бухгалтер, економіст, лінгвіст, математик, програміст, набірник; Л -

Х: перукар, модельєр, художник, архітектор, фотограф, композитор.

IV. Гра «Швидко та влучно»

Учитель. Чи може бути слідчим неуважний, акробатом — людина, яка страждає запамороченнями голови, художником — той, що не вміє образно мислити, а перекладачем — людина, яка погано запам'ятовує? Ні! Що ж необхідно враховувати при виборі професії? *(Учні відповідають: «Стан здоров'я, власні можливості, особисті й суспільні інтереси, розумові здібності».)*

Учитель. А зараз спробуйте обрати із перерахованих якостей ті, які, на вашу думку, є професійно важливими для фахівців певного типу.

(Учитель роздає таблички: Л — П, Л—Л, Л— З, Л— Т, Л—Х. Учні знімають із дошки потрібний аркуш і прикріплюють його до таблички.)

Учитель. Уже згадувалося, що на світі близько шести тисяч професій. А які з них — найголовніші, найважливіші для суспільства?

Уявіть, що вас відправляють на незвичайний острів, де є все необхідне для життя, але там немає кому працювати. Кого з фахівців своєї групи ви взяли б на острів? Чому? Обґрунтуйте свій вибір.

(Презентація професій : Л — Л — реклама, Л — П — комікси, Л— З — сценка, Л— Т— пантоміма, Л—Х— гумореска).

VI. Анкетування (визначення нахилів учнів до типу професій)

Учитель. На жаль, визначаючи свій життєвий шлях, дуже часто керуються не реальними можливостями, розумовими здібностями, особистими інтересами чи станом здоров'я, а обирають майбутню професію «за компанію», за настановою батьків чи наслідуючи когось. Подібно вчинили й ви, коли самостійно розподілялися на групи. Що ж, давайте перевіримо, чи ви не помилилися у своєму виборі? З допомогою анкети визначимо ваші нахили до певного типу професій. Припустімо, що після відповідного навчання ви зможете виконувати будь-яку з перелічених нижче робіт. Але якби вам довелось обирати з двох можливостей, то якому виду діяльності ви надали б перевагу? Нижче запропоновано 20 пар тверджень, позначених літерами «а» і «б», що стисло розкривають різні види діяльності. Уважно вивчивши обидва твердження, знаком «+» позначте привабливіший для вас варіант.

Анкета «Твої професійні нахили»

1а. Доглядати за тваринами.

1б. Обслуговувати машини.

2а. Допомогати хворим, лікувати їх.

2б. Складати таблиці, схеми, програми.

3а. Брати участь в оформленні книжок чи плакатів.

3б. Стежити за станом і розвитком рослин.

4а. Обробляти матеріал(деревину, тканину, метал, пластмасу тощо).

4б. Доводити товари до споживача(рекламувати).

5а. Обговорювати науково-популярні книжки.

5б. Обговорювати художні книжки(статті, п'єси, концерти).

6а. Утримувати тварин.

6б. Тренувати товаришів у виконанні яких-небудь дій.

7а. Копіювати малюнки, зображення.

7б. Управляти підйомним краном, трактором.

8а. Повідомляти людям які-небудь відомості.

8б. Художньо оформлювати виставки.

9а. Ремонтувати речі(одяг, техніку).

9б. Шукати та виправляти помилки в текстах.

10а. Лікувати тварин.

10б. Виконувати обчислення, розрахунки.

11а. Виводити нові сорти рослин.

11б. Конструювати, проектувати нові види виробів.

12а. Розв'язувати суперечки, запобігати сваркам, переконувати чи карати.

12б. Розбиратися в кресленнях, схемах.

13а. Брати участь у роботі гуртків художньої самодіяльності.

13б. Спостерігати, вивчати життя мікробів.

14а. Налагоджувати медичні прилади, апарати.

14б. Надавати людям медичну допомогу при пораненнях, травмах.

15а. Складати точні описи явищ, подій.

15б. Художньо описувати, відображати події.

16а. Виконувати лабораторні аналізи в лікарні.

16б. Приймати, оглядати хворих.

17а. Фарбувати або розписувати стіни чи приміщення.

17б. Монтувати будинки або складати машини, прилади.

18а. Організовувати культпоходи, екскурсії .

18б. Грати на сцені, браги участь у концертах.

19а. Виготовляти за кресленнями деталі чи вироби, споруджувати будинки.

19б. Креслити, копіювати креслення, карти.

20а. Вести боротьбу з хворобами рослин.

20б. Працювати за комп'ютером.

Аркуш відповідей

Заповнивши «Аркуш відповідей», підрахуйте кількість знаків «+» у кожному вертикальному ряду. Сума їх буде показником ступеня вираження вашого усвідомленого нахилу до одного з типів професії!

VII. Робота з «Барометром професій»

Учитель. Обираючи й оволодіваючи тією чи іншою професією, важливо враховувати також потребу економічного району в фахівцях певного типу. Спробуйте визначити за «Барометром професій», чи буде вдалим вибір, який ви плануєте зробити в майбутньому.

Актуальність професій на регіональному ринку праці

Професії, які відсутні на ринку праці регіону	Професії, які присутні на підприємствах регіону, але в незначних кількостях	Професії, за якими є можливість працевлаштуватись у регіон	Актуальні професії на ринку праці регіону
Балетмейстер	Агент страховий	Агроном	Столяр
Брокер	Каменотес	Листоноша	Бармен
Вишкомонтажник	Зоотехнік	Лікар	Бухгалтер
Водій трамвая	Художник	Інженер	Вантажник
Водолаз	Маркетолог	Монтажник	Машиніст
Гірник	Листоноша	Пічник	Верстатник деревообробних верстатів
Комівояжер	Механік	Експедитор	Маляр
Консьєрж	Архівіст	Кравець	Касир
Логістик	Контролер	Фрезерувальник	Електрогазозварник
Маклер	Коваль ручного кування	Пекар	Охоронник
Матрос	Архітектор	Тесляр	Слюсар з ремонту автомобілів
Мерчендайзер	Покрівельник	Перукар	Продавець
Мікробіолог	Фотограф	Кухар	Токар
Музикознавець	Журналіст	Секретар керівника	Офіціант
Пілот	Юрисконсульт	Швачка	Штукатур
Політолог	Диспетчер	Фармацевт	Муляр
Порт'є	Економіст	Водій	Тракторист
Селекціонер	Психолог	Шліфувальник	Програміст
Складув	Інспектор	Електромонтер	Аудитор



VIII. Підсумок

Учитель. Народна мудрість каже: «Щасливий той, хто радісно йде на роботу і з радістю повертається додому». Але, щоб радісно було йти на роботу, треба одержувати від неї задоволення, а це залежить від вдало обраної професії. Тож бажаю кожному з вас не помилитися у своєму виборі.

Пам'ятайте золоту формулу вибору професії: «Хочу — можу — маю — треба».

Формула вибору професії

Вибір професії - складний і відповідальний крок у житті кожної людини, від якого багато в чому залежить її майбутня доля. Правильно вибрати професію - значить знайти своє місце в житті. Поспішність і легковажність у даному випадку неприйнятні, вони можуть зруйнувати життєві устремління, дезорієнтувати кар'єрну траєкторію, тим самим зробивши людину нещасною. На сьогоднішній день розроблені численні системи профорієнтаційних тестів і опитувальників, профорієнтаційних ігор, комп'ютерних профконсультаційних систем і т.п. Такі засоби сприяють побудові професійного плану особистості, визначають професійну траєкторію, розставляють та систематизують цілі, задачі, можливості, бар'єри у досягненні поставленої мети.

Професійний план можна представити схематично у вигляді трьох складових:

„Хочу”, „Можу”, „Треба”.

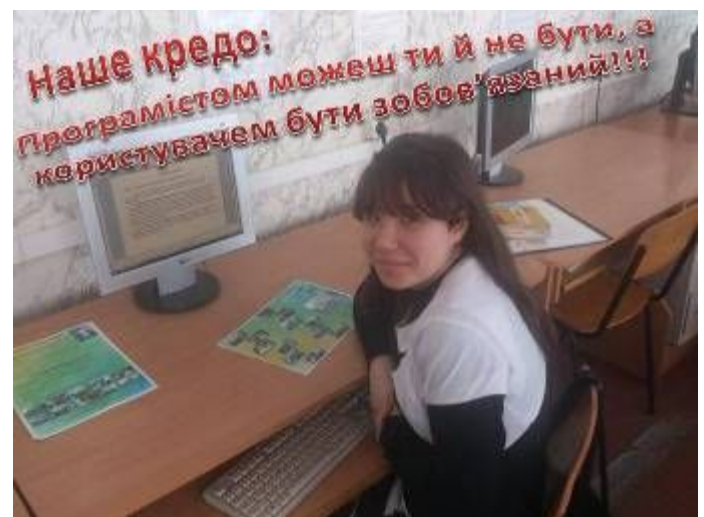
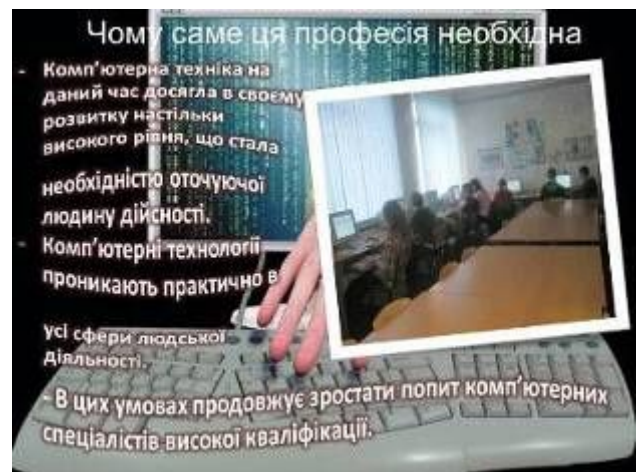
„**Хочу**” - це особисті цілі і цінності, професійні інтереси і схильності. Схильність відрізняє інтерес від необхідності дії. Інтерес

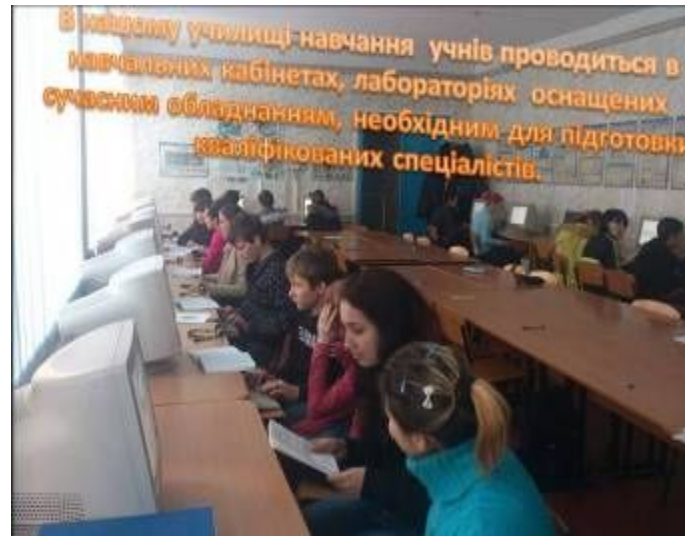
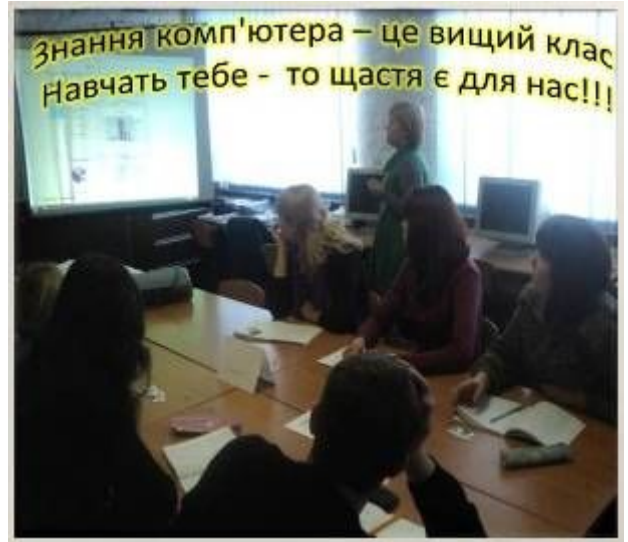
до музики, наприклад, може проявлятися в збиранні інформації про виконавців і музичні течії, прослуховуванні записів. І наша справа - створення мистецького твору, для цього потрібні схильності. В ідеалі інтерес і схильності погоджені і доповнюють один одного.

„**Можу**” - це можливості (фізіологічні, психічні). Тут постає питання про професійну придатність, що характеризує дві речі: успішність оволодіння професією і задоволеність людини своєю працею. Треба пам'ятати, що профпридатність - не вроджена якість, вона формується в процесі обміну досвідом та діяльністю.

„**Треба**” - це потреби ринку праці, шляхи і засоби досягнення мети. Добре, коли обрана людиною професія перебуває в перехресній площині, тобто задовольняє всі три критерії. Оцінюючи реальність професійного плану, важливо

звернути увагу на два аспекти: по-перше, на поширеність обраної професії й імовірність вступу до навчального закладу, який надає професійну освіту. І друге - потрібно мати кілька альтернативних варіантів. Життя динамічне і мінливе. На шляху реалізації поставленої задачі, мети можуть виникнути несподівані перешкоди: невдача на вступних іспитах, несподіване зниження попиту на обрану професію, відсутність матеріальних можливостей, переїзд на інше місце проживання і багато чого іншого. Треба пам'ятати, що ту саму ціль можна досягти різними способами і ці способи потрібно мати на увазі.





Сфера професійного використання випускників:
 - обслуговування комп'ютерних і інтелектуальних пристроїв, систем і мереж обробки інформації та прийняття рішень;
 - комп'ютерна обробка текстової, графічної та образної інформації;
 - обслуговування комп'ютеризованих, інтегрованих і робототехнічних систем.



НАШ ВИПУСКНИК МОЖЕ ПРАЦЮВАТИ:
 - на підприємствах, об'єднаннях, установах різних форм власності,
 - в банківських установах,
 - у видавництвах, редакціях,
 - в офісах фірм та підприємств.

Документи для вступу в училище:

- Заява
- Документ про освіту
- Медична довідка (Ф-086-У)
- Медична довідка на професійну придатність
- Медична довідка на фізкультуру
- Довідка з місця проживання
- 6 фотокарток 3x4
- Свідоцтво про народження або паспорт (копія)
- Копія ідентифікаційного коду
- Довідка про щеплення
- Довідка з місця роботи батьків
- Документи, що дають право на пільги

АДРЕСА УЧИЛИЩА:
 52630, Дніпропетровська область, Васильківський р-н, с. Шев'якіне, вул. Центральна, 1
 тел. 8(05639)98446
 E-mail: ptu74@mail.ru
 WEB: www.sptu74.at.ua

/// Чекаємо на Вас!

**Оберіть вірний шлях!
 Вибір професії - це як вибір долі, по якій ти будеш далі йти.**



ПТУ №74
 запрошує на навчання, де здійснюється підготовка за професією: «Контрорський (офісний) службовець (бухгалтерія), оператор комп'ютерного набору».

Навчання в кабінетах та лабораторіях



Пройдення учнями виробничої практики



Повсякденне працювання випускників

